

Toimetuse ja talituse:

Rakvere Viru Maleva staap

Telefon 8.

Kuulutuste hind:

Kuulutuste küljel 4 s. veeru mm.

Esiküljel . . . 8 " " "

Teksti sees . . . 12 " " "

K. L.

V i r u

Malevlane

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:

postiga 1 kroon aastas.

Tellimisi võtavad vastu peale maleva staabi kõik kompaniide päälikud ja naiskodukaitse jaoskondade esinaised.

Nr. 3.

Teisipäeval, 1. jaanuaril 1929. a.

I aastakäik.

Õnnerikast uut aastat lugejaskonnale!

„Viru Malevlase“ toimetuse

Ärakiri.

Käskkirja Viru Malevale.

Nr. 63

30. detsembril 1928 a. Rakveres.

§ 1.

Soovin õnnerikast uut aastat kõigil päälikutel, malevlastel ja naiskodukaitse liigetel.

§ 2.

Avaldan teadmiseks Kaitseliidu ülema käskkirja Nr. 64 § 2.

Nr. 64 § 2. Tallinnas, 21. detsembril 1928 a.

„Avaldan teadmiseks ja käsitamiseks väljavõtte Rügi Teatajast Nr. 102 14. detsembrist s. a.“

„Vabariigi Valitsuse poolt 23. nov. 1928 a. vastuvõetud 616. Eriveotariif Nr. 71 kaitseväe, piirivalve, kaitseliidu ja nende varanduse veoks.“

Alus: Tariifinõukogu seaduse § 8 (R. T. Nr. 106—1923).

§ 11. Vedu sõitjate arvel.

Tegelikult kaitseväes teenivad kaitsevälelased saavad raudteel sõiduks kõigis klassides 50% sõiduhinna alandust.

Hinnaalandus pileti ostmisel tehakse isikutunnistuse ettenäitamisel. Isikutunnistus peab olema varustatud isiku päevapildiga ja märkusega „õigustab sõitu rügi raud- ja veeteedel ning teistel riiklikudel liikumisvahenditel 50% hinnaalandusega“.

Nimetatud märkus kantakse sisse väeosas ja kinnitatakse väeosaülema ja adjutandi allkirjadega ning väeosa pitseriga.

50% hinnaalandust²⁾ saavad ka nende välisriikide ohvitserid, missugused rügid Eesti ohvitseridele annavad oma raud- ja veeteedel samasugust hinnaalandust. Nende välisriikide ohvitseride välispassil tehakse hinnaalandust õigustav märkus kindralstaabi poolt.

Sõitja on kohustatud rongi revidööri nõudmisel ühes piletiga ette näitama ka isikutunnistuse. Isikutunnistuse mitteettenäitamise korral nõutakse sõitjalt sisse tariifi vaheraha ühes seaduses ettenähtud trahviga.

Hinnaalandusega sõiduks antakse poolpiletid.

§ 14. Kaitseliitlaste vedu.

Kaitseliidu malevate, malevkondade ja kaitseliidu osakondade päälikute, nende abide, kompanii ja neile vas-

tavate üksuste päälikute, instruktorite ja kaitseliidu keskjuhatusse ja naiskodukaitse keskjuhatusse liikmete ja ringkondade ning jaoskondade esinaste vedu sünnib käesoleva tariifi § 11 põhjal, neile kaitseliidu poolt välja antavate kaitseliidu liikmekaartide ettenäitamisel, missugused peavad vastama § 11 ette nähtud nõuetele. Hinnaalandust õigustav märkus liikmekaardil kirjutatakse alla kaitseliidu ülema või maleva pääliku ja sekretäri poolt ning varustatakse vastava pitseriga.

§ 15. Kaitseliidu varanduse ja kaitseliitlaste ametlik vedu.

Kaitseliidu varanduse ja kaitseliitlaste ametlik vedu sünnib käesoleva tariifi järgi kaitseliidu asutuste poolt väljaantavate vedodokumentide põhjal, kohemaksetava raha eest, kusjuures maksmine võib sündida kas saate- või sihtjaamas.

§ 16. Kõigis küsimustes, mis selles tariifis ja „Määrustik kaitseväge vedude korraldamiseks raud- ja veeteedel ei ole ette nähtud, käsitatakse raudtee üldisi tariife ja määrusi.

II.

Käesolev tariif hakkab maksma 1. jaanuarist 1929 a. ja on maksev

kõikidel üldtarvituseks antud raudteedel.

Samast päevast kaotab maksvuse eriveotariif Nr. 43 (R. T. — 1926) ühes kõigi selle juurde kuuluvate muudatuste ja täiendustega“.

Alguskirjale allakirjutanud:

G. V a h e r,
Major.
Viru Maleva Päälik.

Käsu kiri Viru Malevale

Nr. 62.

20. detsembril 1928 a. Rakveres.

§ 1.

Lugeda mind väljasõidul olnuks Tallinna peastaapi malevate päälikute koosolekule 14. detsembrist s. a. kella 01,32 kuni 15. detsembrini s. a. kella 18,35.

§ 2.

Avaldan teadmiseks Kaitseliidu ülema käsu kirja Nr. 58 § 1, 2, 3 ja 4. Nr. 58 § 1. Taliinnas, 15. nov. 1928 a.

„Käsen peastaabi õpe- ja spordi osakonnal korraldada eeloleval talvel päälikute lendkoolid:

Raplas — 7., 8. ja 9. detsembril;

Lihulas — 13., 15. ja 15. dets.;

Sangastes — jaanuari kuus (aeg maleva pääliku määramisel);

Jõhvis — veebruari kuus (aeg maleva pääliku määramisel).

§ 2.

„Lendkooli eesmärk.

a) päälikute väljaõpe tasapinna tõstmine taktikalise ja laskeasjanduslike ettevalmistuse aladel;

b) huvi äratamine kehakulturi arendamiseks ja juhtnõõride andmine selle kohapealseks korraldamiseks;

c) huvi ja liikumise elustamine kaitseliidu tegevuses, ümbruskonnas kus lendkool korraldatakse;

d) õhutamise seltskondlikule tööle kohalikus ümbruskonnas.“

§ 3.

„Õpejõududeks lendkooli määratakse:

a) lendkooli ja taktikalise ettevalmistuse ala juhatajaks peastaabi õpe- ja spordi pääliku major A. Balder'i;

b) laskeasjanduse ala juhatajaks peastaabi õpepääliku kapten A. Parts'i;

c) kehalise kasvatuse ala juhatajaks peastaabi spordipääliku n. leitn. E. Lepp'a.

Peale peastaabi päälikute koondatakse lendkooli õpejõududeks:

Rapla-Harju malevast — maleva päälik ja kõik instruktorid, Sakalamaa

malevast üks ja Järva malevast üks instruktor.

Lihula-Lääne maleva päälik ja Lääne maleva instruktorid.

Sangaste-Valga maleva päälik ja kõik instruktorid, Tartumaa malevast üks ja Võru malevast üks instruktor.

Jõhvi-Viru maleva päälik ja kõik instruktorid, Narva malevast kaks instruktori“.

§ 4.

„Lendkoolist osavõtjad.

Lendkoolist võtavad osa kõik ümbruskonna päälikud ja o. pääliku abist alates. Peale selle on võimaldatud ja kõigiti soovitatav, et lendkoolist ka malevlased suuremal arvul osa võtaks“.

§ 3.

Vabastan Jõhvi malevkonna Järve valla kompanii rühma päälik V. Einmann'i rühma pääliku kohustetäitmisest 9. X. 28 arvates ja määran samale kohale kl. V. Saarest'i samast kuupäevast arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 1060.

§ 4.

Naiskodukaitse Rakvere jaoskonna juhatus otsuse põhjal jaoskonda vastuvõetud kod. Frida Mihkli tr. Kukke lugeda malevasse vastuvõetuks soovivalduse lehel näidatud ajast arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 1057.

§ 5.

Maleva koosseisust ja Kadrina malevkonna nimekirjast maha kustutada malevlased järgmiselt:

Kaitsevõde teenistusse mineku tõttu — Rudolf Johannese p. Hallikmann ja Artur Joosepi p. Raik — 1. oktoobrist s. a. arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 1058.

§ 6.

Maleva koosseisust ja Viru-Nigula malevk. Sonda-Aseri kompanii nimekirjast maha kustutada malevlased järgmiselt:

Kaitsevõde teenistusse mineku tõttu — Karl Peenek — 1. oktoobrist s. a. arvates.

Elukoha muutmise tõttu — Oskar Lessel, Anton Naerismägi — 12. dets. s. a. arvates.

§ 7.

Maleva koosseisust ja Lüganuse malevkonna nimekirjast maha kustutada malevlased järgmiselt:

Kaitsevõde teenistusse mineku tõttu — Leonhard Jakobi p. Isküll — 7. dets. s. a. arvates.

Majanduslistel põhjustel — Heinrich Mihkli p. Tarum, Adolf Kaarli p. Lemendik, Eduard Juhani p. Krautman — 7. detsembrist s. a. arvates.

Elukoha muutmise tõttu — Friedrich Kristjani p. Kahro ja Aleksander Isaki p. Kütt — 7. detsembrist s. a. arvates. Heinrich Karli p. Kivil — 22. detsembrist s. a. arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 1058.

§ 8.

Maleva koosseisust ja Viru-Nigula malevkonna Kalvi kompanii nimekirjast maha kustutada malevlane Karl Olev kaitsevõde teenistusse mineku tõttu 8. detsembrist s. a. arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 1058.

§ 9.

Maleva koosseisust ja I Rakvere malevkonna nimekirjast maha kustutada malevlased järgmiselt:

Kaitsevõde teenistusse mineku tõttu — Karl Peeti — 1. dets. s. a. arvates.

Elukoha muutmise tõttu — Hugo Jürgenson, Richard Perkmann, Mikkel Tilk, Arnold Baumann, Heino Narva, Ernst Grünfeldt, Eduard Jõe, Karl Liikane, Voldemar Hinno, Paul Janter, Osvald Düüna — 1. detsembrist s. a. arvates.

Omal palvel — Hermann Maasing, Robert Treumann, Valter Riedel, Hugo Sutter, Ernst Veidenbaum, Johannes Kadaja — 1. detsembrist s. a. arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 1057.

§ 10.

Maleva koosseisust ja Väike-Maarja malevkonna Kilti kompanii nimekirjast maha kustutada malevlased järgmiselt:

Kaitsevõde teenistusse mineku tõttu — Richard Müller — 14. detsembrist s. a. arvates.

Omal palvel — Jakob Kase — 14. detsembrist s. a. arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 1058.

§ 11.

Maleva koosseisust ja Jõhvi malevkonna Järve valla kompanii nimekirjast maha kustutada kl. Arnold Valter'i, kui kaitseliitlaseks mittekohane, 22. detsembrist s. a. arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 1056.

§ 12.

Maleva koosseisust ja Jõhvi malevkonna nimekirjast maha kustutada elukoha muutmise tõttu kl. Paul Pohla — 7. detsembrist s. a. arvates.

7. Õiendus: lauajuhend Nr. 1058.

Alguskirjale allakirjutanud:

G. V a h e r,
Major
Viru Maleva päälik.

3. jaanuar naiskodukaitse aastapäevaks.

Keskjuhatuse otsusega on naiskodukaitse aastapäevaks määratud 3. jaanuar, missugusele päevale soovitatakse koondada kõik pidulikud momendid naiskodukaitse elus, samuti pühitseda seda päeva aktuste ja jumalateenistuste korraldamise teel.

Ringkonna esinaine.

Püssi hoolekanne.

Iga malevlane valigu omas korteris soodne koht püssile, mis ei tohi asuda ahju läheduses ega ka toa välisseinal. Selleks löö eraldi nael seinale, millele püss riputa rihmaga. Ära aseta püssi toanurka ehk ahju ääre, või taha — siin saab püssikirp vigastatud ja püss võib libiseda, kukkuda ning tõukeid saada. Üldiselt: püssile tuleb valida kohta nii, et koduste toimetuste ja tööde juures kellelegi ette ei jääks. Vintpüss on tundelik ja õrn hoopide ning kukkumiste vastu. Ta kuulab omaniku sõna ja täidab pikemat aega tema vastu seatud nõudmisi ainult siis, kui tema eest korralikult hooldatakse ja tarvilise ettevaatusega ümber käiakse. Püssi suurim vaenlane on rooste. Et sarnast kurja vaenlast eemaldada, on püssi tarvis korralikult puhastada. Püss nõuab puhastamist järgmiselt:

1. Iga kord peale laskmist.
2. Peale igakordset väljasviibimist: see on õppuste, jalutuskäikude, vahtkonnas viibimise jne. järele.
3. Vähemalt üks kord nädalas, kui püss on seisnud ruumis tarvitatamata. Iga kord peale laskmist puhasta püss ära.

Laskerajal, kui raua õõn laskmise tagajärjel veel kuum on, tõmba teda lehelise õliga läbi. Kuid ära jäta teda seisma lehelise õliga sisseõlitatult üle kabe tunni.

Leheliseõlil on see hää omadus, et rauast laskmisel sinna tunginud püssirohu gaasi kõrvaldab.

Koju jõudes lase püss külmal ajal soojas ruumis soojaks minna, pühi pisarad püssilt maha ning puhasta püss täieliselt. Õõne täielisel puhastamisel lükka nühisele mähitud ja õlitatud kalts õõnest läbi ilma, et edasi tagasi nühiks. Nii tee vähemalt 3 korda, siis on igasugune tolmu ja peenike liiv, mis võiks vintraua õõnesse koguda, kõrvaldatud. Kui esimese kaltsuga nühkida vintraua õõnt edasi-tagasi, võib raua õõnest kaltsu külge jäänud liiva ja tolmu gaasi vintraua õõne seinad ära kriimustada.

Ainult neljanda õlitatud kaltsuga võib mõned korrad edasi-tagasi nühkida. Kõige rohkem võib ühe kaltsuga 6—7 korda edasi-tagasi nühkida, mille järele kalts vahetada. Püssi peab puhastama seni, kui raua õõn puhtaks saab, see on, kui raua õõnes pole enam tahma ega mustust. Kuiva-puhta kaltsu ehk takkudega kuivaks hõõrutud raud vaata järele, kas raua õõnel vigastusi ehk rooste jälgi pole tekkinud. Riketest teadusta oma jao päälükule.

Ainult puhast ja kuiva raua õõnt võib ülevaadata ja vintraua õõne seisukorda kindlaks teha. Sellepärast relvade ülevaatusel näita ette ainult puhta ja kuiva rauaõõnega püss. Peale rauaõõne seisukorra kindlakstegevast õlita ta kergelt sisse. Selleks võta puhas kalts, sõtku ta õlis sõrmedega läbi, mähi kergelt nühise ümber ja õlita rauaõõnt sisse.

Ka võib püssiraua õõnt kuumutades puhastada. Peale laskmist tõuka 3—4 õlitatud kaltsu püssi rauaõõnest läbi ilma edasi-tagasi nühkimata. Peale selle hõõru kuiva puhta kaltsuga rauaõõnt kuivaks. Nüüd lase 4—5 liitrit keeva vett rauaõõnest läbi nii, et rauaõõn kuumaks läheks, millega püssirohu gaasid rauaõõne seintest kõrvaldatud. Peale vintraua kuumendamist keeva veega lükka kaks õlitatud kaltsu ilma edasi-tagasi nühkimata rauaõõnest läbi, et kõik kõvad kehad, nagu: peenikene liiv, tolmu ja püssirohu põlenud jäänused saaks kõrvaldatud. Nüüd jätka puhastamist nii kaua, kui rauaõõn puhtaks saab. Kuivata ja õlita õõs sisse, nagu eelkirjeldatud.

Veega rauaõõne kuumendamine võib sündida ainult padruni pesa poolt vett sisse valades. Selleks tuleb eriline trehter valmistada, mis ei võimaldaks keeva vee mujale pääsemist kui rauaõõnesse. Kõvasti on keelatud kuuma veega üle ujutada püssi metall ja puu osi. — Ühe pange keeva vee peale lisa 10 grammi keedu soodat, mis veele annab lehelise omadused.

Seisva püssi vintraua õõne iganädalase puhastamise juures lükka 3—4 puiva puhast kaltsu ilma edasi-tagasi hõõrumata rauaõõnest läbi. Kui püss on puhas, siis õlita kergelt sisse, nagu eelpool kirjeldatud. On aga rauaõõnt must ehk roostes, puhasta õlitatud kaltsudega puhtaks, kuivata kuiva kaltsudega, vaata üle ja õlita kergelt sisse.

Iga puhastamisel tuleb lukk lahti võtta ja tõstemehanism püssist eraldada ning kõik nähtavale tulevad püssi, kui ka selle osade pinnad

puhta, vähe õlise kaltsuga puhtaks hõõruda. Puu osad tuleb hoida õlitamata.

Pea relv korras, siis ei jäta ta sind kunagi hätta!

A. Tars,
ltn.

Käsk kiri

I Rakvere malevkonnale.

Nr. 10.

20. detsembril 1928 a. Rakveres.

§ 1.

Talvisel hooajal laskeharjutuste toimimiseks määran Maleva Pääliku nõusolekul kindlaks Viru Maleva Palermo laskeraja kasutamise 1. jaanuarist 1929 a. alates kuni uue korralduseni järgmiselt:

- 1) Kuu esimesel pühapäeval — *1-ne kompanii*.
- 2) Kuu teisel pühapäeval — *Kalevalaste kompanii*.
- 3) Kuu kolmandal pühapäeval — *Õppurkompanii*.
- 4) Kuu neljandal pühapäeval — *R. kuulipilduja komando ja malevkonna staabi meeskond*.

Kompanii päälükutel kindlaks määrata laskejuhatajate gruppide koosseisud ja aja jaotus laskegruppide järele, et asjata ootamist ja malevlaste aja raiskamist ära hoida.

E. Pajos,
Kapten,
Malevkonna Päälik.

Kadrina malevkonna peakoosolek 6. jaan. 1929 a.

Kadrina malevkonna peakoosolek peetakse 6. jaanuaril 1929 a. Kadrina koolimajas, algus kell 13.

Päevakord:

1. Protokolleerija valimine.
2. Kõne.
3. 1828 a. aruanded.
4. 1929 a. eelarved.
5. Valimised.
6. Koosolekul algatatud küsimused.

Juhatus.

„Kaitse Kodu!“ uuele alusele.

Kingitused aastatellijatele.

Uuest aastast peale muutub kaitseliidu üldhäälekandja „Kaitse Kodu“ põhjalikult. Nimelt hakkab ta ilmuma igal nädalal, jõudes oma tellijaile kätte juba laupäevaks ja tuues alati

palju uut ja huvitavat. Sisu muutub üldiselt rohkem belletristilisemaks, alati sisaldades järkudena ilmuva huvitava romaani, ühe lühema jutustuse, juuletusi, kirjutusi meie ja naabritehõimude ajaloost jne. Peale selle veel vesteid, ajakohaseid palasid ja vähemslt 4 lehekülge pilte meie ja kogu maailma sündmustest.

Suure lugejate arvu tõttu on „Kaitse Kodu!“ ainukeseks Eesti ajakirjaks, mis suudab oma lugejaile pakkuda tõeste huvitavat sisu, kuna ta kaastöolisteks kõik Eesti suleosavamad mehed—vaatamata nende kuuluvusele ühte või teise erakonda, toimetusse. Ka ilmub uuest aastast peale igas „K. K.“ nris seeria karikatuure, loodetavasti meie karikaturistist-fenomeen Gorilt.

On veel üks asi, mida peab teadma iga ajakirja-sõber. Kõigi oma aastatellijate vahel loosib „Kaitse Kodu!“ välja 25.000 sendi eest väärtuslikke kinke: kohver-grammafoni, jahipüssi, paar suuski ja väikekalibrilise õepüssi. Loosimiselt osavõtta soovijad peavad aga tellimise ära andma juba 15. veebruariks.

Teadaanne

I-se Rakvere malevkonna I-se kompaniile.

Palermo lasketiir on I-l kompaniil laskmiseks kasutada iga kuu esimesel pühapäeval kella 9—14-ni. Laskeharjutusi peetakse laskegruppide järjekorras laskejuhatajate otsekohesel juhtimisel järgmise ajajaotuse järjekorras:

II-ne rühm kella 9—11-ni.

I grupp kella 9 — 1/210-ni.

Malevlased ärimehed! ÄRIKUULUTUSED

avaldage

„Viru Malevlases“

sest kaitseliitlaste pere hoiab ühte ja iga kaitseliitlane ostab omad kaubad hääle meelel kaitseliitlase ärist.

G. Limberg (laskejuhataja), O. Pedriks, G. Tenneberg, P. Sepp, A. Busch, R. Jürgens, J. Hubel, A. Tenneberg, H. Lemberg.

II grupp kella 1/210 — 10-ni. A. Murd (laskejuhataja), K. Mikelsaar, J. Zapp, A. Feldmann, Ed. Rammulus, H. Veiler, Chr. Tatrik, G. Firk, A. Valter, A. Lipp.

III grupp kella 10 — 1/211-ni. V. Röcks (laskejuhataja), K. Kängsepp, J. Kägu, A. Schmiedeberg, J. Mölder, J. Ong, J. Konso, K. Pajos.

IV grupp kella 1/211 — 11-ni. A. Orav (laskejuhataja), O. Tiivas, E. Nude, J. Ellert, K. Johanson, J. Lill, K. Kurtz, H. Kiiwer, J. Link.

I-ne rühm kella 11—13-ni.

I grupp kella 11 — 1/212-ni. L. Pender (laskejuhataja), N. Kruuse, J. Sass, Ü Vahtrik, N. Tenneberg, J. Pallop, K. Mõistus.

II grupp kella 1/212 — 12-ni. U. Tenneberg (laskejuhataja), N. Kütt, A. Leiberg, M. Hurt, V. Petron, L. Luigas, J. Kriisk, V. Kulli.

III grupp kella 12 — 1/213-ni. K. Laur (laskejuhataja), E. Hasselblatt, A. Leps, T. Kaal, K. Gutmann, J. Mägi, V. Heisvaldt.

IV grupp kella 1/213 — 13-ni. O. Uhlberg (laskejuhataja), J. Suurkaev, R. Tiismann, H. Villo, G. Kunstmann, K. Polluks.

III-s rühm kella 13—14-ni.

I grupp kella 13 — 1/214-ni. R. Reisberg (laskejuhataja), K. Reimann, J. Lindmann, A. Schönfeldt, K. Kaber, K. Uustalu.

II grupp kella 1/214 — 14-ni. S. Kuur (laskejuhataja), A. Arro, J. Arro, J. Tamm, E. Viederkomm, A. Sepmann.

Kaitseliitlastel laskmisesse puutuvais küsimusis pöörata oma grupi laskejuhataja poole.

Laskejuhatajail laskemoona ja muis laskeasjandusesse puutuvais küsimusis pöörata komp. pääliku abi U. Sammelselgi ehk komp. veltv. U. Tennebergi poole igal äripäeval kella 9—15-ni, rahukogus tuba nr. 7 (telef. nr. 25).

Kaitseliidu varustust annab välja ja võtab vastu komp. pääliku poolt väljaantud tähe põhjal malevkonna varahoidja maleva sekretär A. Tiimus ja malevkonna asjaajaja Karofeldt igal neljapäeval kella 18 alates malevkonna staabi ruumes (Pikk t. 15). Enne varustuse saamist ja äraandmist kaitseliitlastel pöörata tähe saamiseks pääliku poole.

I-se kompanii pääliku abi.

Vastutav toimetaja: O. Luiga.

Väljaandja: Viru Maleva staap.

Maleva häälekandja

VIRU MALEVLANE

ilmub iga kuu 1. ja 15. kuupäeval ja on määratud tellimiseks, lugemiseks ja alalhoidmiseks igale kaitseliitlasele ja naiskodukaitse liikmele Viru malevas.

Tellimise hind postiga 1 kroon aastas.

Rutake tellimise raha ärasaatmisega, et ei tuleks vahet lehe väljasaatmises. 15. jaanuaril saadetakse leht veel tellimata igale liikmele koju. Peale selle saavad lehte ainult tellijad.

Toimetus.